

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ “ЮРИДИЧНА
АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО”

ЗАВДАННЯ
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
ТА КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО”

Харків
2013

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ “ЮРИДИЧНА
АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО”**

**ЗАВДАННЯ
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
ТА КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО”**

(галузь знань 0304 “Право”,
освітньо-кваліфікаційний рівень “Бакалавр”,
напрямок підготовки 6.030401 “Правознавство”)

для студентів IV курсу заочної форми навчання

**Харків
2013**

Завдання до практичних занять та контрольних робіт з навчальної дисципліни “Господарське право” (галузь знань 0304 “Право”, освітньо-кваліфікаційний рівень “Бакалавр”, напрям підготовки 6.030401 “Правознавство”) для студентів ІV курсу заочної форми навчання / уклад.: Д. В. Задихайло, Р. П. Бойчук, С. В. Глібко, В. С. Мілаш та ін.– Х.: Нац. ун-т “Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого”, 2013. – 40 с.

У к л а д а ч і: Д. В. Задихайло,
Р. П. Бойчук,
С. В. Глібко,
В. С. Мілаш,
В. В. Кудрявцева,
М. М. Кузьміна

*Рекомендовано до видання редакційно-видавничою радою
університету (протокол № 10 від 15.11.2013 р.)*

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Завдання до практичних занять та варіанти контрольних робіт з навчальної дисципліни “Господарське право” складені згідно з програмою цього навчального курсу. Їх метою є надання студентам заочної форми навчання необхідної допомоги під час підготовки до контрольних робіт, практичних занять та іспиту з господарського права.

При опануванні навчальної дисципліни “Господарське право” студенти повинні вивчити основні правові інститути господарського права, вміти вільно орієнтуватися в системі нормативно-правових актів, якими регламентуються відносини у сфері господарювання, а також правильно використовувати отримані знання в практичній діяльності.

Умовою допущення студентів до екзаменаційної сесії є виконання ними контрольної роботи за наданими варіантами у строки, передбачені навчальним планом.

Враховуючи те, що при вивченні дисципліни значну кількість питань студент опрацьовує самостійно, надається добірка наукової й спеціальної літератури, нормативно-правових актів як до всього курсу, так і до кожної контрольної роботи та практичного заняття.

Для закріплення самостійно набутих студентами знань перед складанням іспиту в кожній екзаменаційній групі проводяться практичні заняття з господарського права за наданими планами безпосередньо під час сесії.

З усіх питань щодо підготовки до семінарів, контрольних робіт та іспиту студентам слід звертатися на кафедру.

ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

I. ПРАВОВІ ЗАСАДИ ГОСПОДАРЮВАННЯ

З а н я т т я 1. Господарське право. Господарське законодавство. Господарські правовідносини. Поняття та види господарської діяльності. Державне регулювання господарської діяльності

П л а н

1. Поняття господарського права України. Предмет, мета та методи господарського права України.

2. Поняття, ознаки та види господарських відносин. Учасники відносин у сфері господарювання.

3. Основні принципи правового регулювання господарських відносин та їх значення під час здійснення господарсько-правового впливу.

4. Система господарського законодавства України. Напрями модернізації господарського законодавства.

5. Поняття та види господарської діяльності. Відмежування господарської діяльності від господарського забезпечення діяльності негосподарюючих суб'єктів і промислу.

6. Основні кваліфікуючі ознаки господарської діяльності. Заборони та обмеження на здійснення господарської діяльності.

7. Державне регулювання економіки та господарської діяльності: функції, форми, засоби. Державна підтримка малого підприємництва.

Завдання

1. Наприкінці вересня 2011 р. товариство з обмеженою відповідальністю “Агат” звернулось до господарського суду з

позовом про усунення перешкод у користуванні земельною ділянкою та її повернення.

Позивач є користувачем земельної ділянки площею 178,3 м² відповідно до укладеного між ним і виконавчим комітетом Донецької міської ради договору оренди та власником розташованих на ній об'єктів торговельної мережі. У серпні 2011 р. позивач уклав із приватним підприємством “Простір” договір купівлі-продажу одного з об'єктів торговельної мережі (торговельного павільйону), який розташований на зазначеній земельній ділянці. У договорі оренди земельної ділянки, укладеної між позивачем та виконавчим комітетом Донецької міської ради, безпосередньо не передбачена можливість переходу права користування земельною ділянкою (її окремою частиною) до третіх осіб. Проте приватне підприємство “Простір” не звільняє земельну ділянку від належного йому майна і продовжує користуватися нею, у зв'язку із чим позивач, посилаючись на ст. 27 Закону України “Про оренду землі”, просить суд зобов'язати відповідача усунути перешкоди у користуванні земельною ділянкою, звільнивши її від проданої ним відповідачу споруди (торговельного павільйону).

Чи підлягає означений позов задоволенню? На підставі яких норм чинного законодавства (норм якої галузевої належності) має бути вирішений даний спір? Обґрунтуйте свою відповідь.

2. Суб'єкт підприємницької діяльності М. відкрив магазин із продажу будівельних матеріалів. Через деякий час він орендував в іншому магазині два відділи, де здійснював реалізацію деяких будівельних матеріалів.

Чи необхідно придбати торговельний патент у даному випадку? Які види діяльності за законодавством підлягають патентуванню?

СПИСОК НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ ТА ЛІТЕРАТУРИ

Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. // Офіц. вісн. України. – 2003. – № 11. – Ст. 462.

Конституція України від 28.06.1996 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.

Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. // Офіц. вісн. України. – 2003. – № 11. – Ст. 461.

Вінник О. М. Господарське право: навч. посіб. / О. М. Вінник. – 2-ге вид., змін. та доповн. – К.: Правова єдність, 2009. – 766 с.

Віхров О. П. Організаційно-господарські правовідносини: моногр. / О. П. Віхров. – К.: Вид. Дім “Слово”, 2008. – 512 с.

Господарське право: підруч. / Д. В. Задихайло, М. В. Пашков, Р. П. Бойчук та ін.; за заг. ред. Д. В. Задихайла, В. М. Пашкова. – Х.: Право, 2012. – 696 с.

Господарське право: підруч. / О. П. Подцерковний, О. О. Квасніцька, А. В. Смітюх та ін.; за ред. О. П. Подцерковного. – Х.: Одиссей, 2010. – 424 с.

Збірник нормативно-правових актів Господарське законодавство України: зб. нормат. актів / упоряд. В. С. Мілаш. – Х.: Право, 2009. – 720 с.

Мілаш В. С. Господарське право: курс лекцій: [у 2 ч. Ч. 2] / В. С. Мілаш. – Х.: Право, 2008. – 496 с.

Науково-практичний коментар до Господарського кодексу України / за заг. ред. Г. Л. Знаменського, В. С. Щербини; 2-ге вид., переробл. і доповн. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 456 с.

Хозяйственный кодекс Украины: научно-практический комментарий / под общ. ред. А. Г. Бобковой. – Харьков: Изд. ФЛ-П Вапнярчук Н. Н., 2008. – 1296 с.

Щербина В. С. Господарське право: підруч. / В. С. Щербина. – 4-те вид., переробл. і доповн. – К.: Юрінком Інтер, 2009. – 640 с.

З а н я т т я 2. Суб'єкти господарської діяльності. Організаційно-правові форми. Господарські товариства. Державна реєстрація

П л а н

1. Поняття, ознаки та класифікація суб'єктів господарювання.
2. Фізичні особи – суб'єкти підприємницької діяльності.
3. Підприємство та його різновиди.
4. Установчі документи господарських організацій, порядок їх створення та формування майна. Ліквідація, реорганізація.
5. Управління господарською організацією, система органів, порядок формування, компетенція.
6. Поняття, ознаки та класифікація господарських товариств.
7. Особливості правового статусу акціонерного товариства, товариства з обмеженою відповідальністю, повного та командитного товариств.
8. Правове регулювання реєстрації суб'єктів господарювання. Державний реєстратор.
9. Процедура реєстрації припинення юридичних осіб та припинення підприємницької діяльності фізичними особами – підприємцями.

Завдання

3. До адвоката звернувся іноземний громадянин із запитом, в якому просив надати юридичні консультації з питань організації бізнесу в Україні. Іноземця, зокрема, цікавило, за якою організаційно-правовою формою слід створити юридичну особу, щоб вона відповідала наступним вимогам:

- мета – отримання прибутку;
- предмет діяльності – торгівля цінними паперами або

послуги у сфері страхування та накопичувального пенсійного забезпечення;

- учасники – фізичні та юридичні особи резиденти і нерезиденти;
- можливість концентрації капіталу у значних розмірах;
- управління відбувається всіма його учасниками;
- підвищений рівень забезпеченості вимог кредиторів.

Підготуйте письмову юридичну консультацію з цих питань.

4. Один з учасників товариства поступився своєю часткою другому. Документи про реєстрацію цих змін в установчих документах товариства були надані державному реєстратору лише рік потому. Державний реєстратор відмовив у реєстрації змін в установчих документах, посилаючись на те, що зміни подані з пропуском строку.

Чи правомірні дії реєстратора? Протягом якого часу зміни до установчих документів повинні були бути подані на реєстрацію? Які наслідки пропуску цього строку? З якого моменту другий учасник вважається таким, що набув прав на частку першого учасника? Чи може перший учасник скасувати передачу своєї частки другому до реєстрації відповідних змін?

5. А. залишив нащадкам у спадок пакет акцій Публічного акціонерного товариства, пакет акцій Приватного акціонерного товариства, частку в статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю, частку в складеному капіталі повного товариства та частку вкладника в командитному товаристві.

Загальні збори учасників кожного з названих товариств відмовились приймати нащадків А. до свого складу.

Чи правомірні рішення загальних зборів? Якщо ні, в який спосіб нащадки можуть захистити свої права?

6. На загальних зборах ПАТ “Інвестиційний фонд ЕССЕТ-Менеджмент” було прийняте рішення про нарахування дивідендів за 2010 р. у розмірі 100 грн на кожен акцію та виплату дивідендів у формі акцій товариства другої додаткової емісії.

ТОВ “Альянс”, що є власником 10 акцій ПАТ “Інвестиційний фонд ЕССЕТ-Менеджмент”, звернулось до господарського суду з позовом до ПАТ “Інвестиційний фонд ЕССЕТ-Менеджмент” про стягнення дивідендів за 2010 р. у сумі 1000 грн. Крім того, Д., як власник 20 акцій ПАТ “Інвестиційний фонд ЕССЕТ-Менеджмент”, подав за місцем свого проживання до Дзержинського районного суду м. Харкова аналогічний позов про стягнення 2000 грн.

Відповідач не визнав вимоги позивачів. Щодо позову ТОВ “Альянс” відповідач заявив, що загальні збори акціонерів проводились у відповідності до вимог чинного законодавства і прийняли рішення про виплату дивідендів за 2010 р. акціями другої емісії та внесення відповідних змін до статуту товариства (у зв’язку з збільшенням статутного фонду). Представник ТОВ “Альянс” не брав участі у проведенні загальних зборів, але назване товариство повинно виконувати законно прийняте рішення загальних зборів ПАТ “Інвестиційний фонд ЕССЕТ-Менеджмент” і не має права вимагати сплати дивідендів у грошовій формі. Відносно позовних вимог Д. відповідач зазначив, що Д., по-перше, подаючи свій позов, порушив правила підвідомчості та підсудності; по-друге, придбав акції у 2011 р. (за тиждень перед проведенням загальних зборів) і тому не має права на отримання дивідендів за 2000 р.

Які рішення мають ухвалити суди?

СПИСОК НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ ТА ЛІТЕРАТУРИ

Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. // Офіц. вісн. України. – 2003. – № 11 – Ст. 462.

Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09. 2008 р. //

Відом. Верхов. Ради України. – 2008. – № 50-51. – Ст. 384.

Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991р. // Там же. – 1991. – № 49 – Ст. 68.

Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців: Закон України від 15.05.2003 р. // Офіц. вісн. України. – 2003. – № 25 (04.07.2003). – Ст. 1172.

Про довірчі товариства: Декрет Кабінету Міністрів України від 17 берез. 1993 р. із змінами, внесеними згідно із Законом № 90/95-вр від 14.03.1995 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1993. – № 19. – Ст. 207.

Про колективні сільськогосподарські підприємства: Закон України від 14.02.1992 р. // Там же. – 1992. – № 20. – Ст. 272.

Про кооперацію: Закон України від 10.07.2003 р. // Офіц. вісн. України. – 2003. – № 33. – Ст. 1774.

Про приватизацію державного майна: Закон України від 04.03.1992 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1992. – № 24. – Ст. 348.

Про сільськогосподарську кооперацію: Закон України від 17.07.1997 р. // Там же. – 1997. – № 39. – Ст. 261.

Про споживчу кооперацію: Закон України від 10.04.1992 р. // Там же. – 1992. – № 30. – Ст. 414.

Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 21.02.2006 р. // Там же. – 2006. – № 31. – Ст. 268.

Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 50 народних депутатів України щодо офіційного тлумачення окремих положень частини першої статті 4 Цивільного процесуального кодексу України справа про охоронюваний законом інтерес) № 18-рп/20041 від 1 груд. 2004 р., справа № 1-10/2004// Офіц. вісн. України. – 2004. – № 50. – Ст. 3288.

Вінник О. М. Господарське право: курс лекцій / О. М. Вінник. – К.: Атака, 2004. – 624 с.

Вінник О. М. Науково-практичний коментар Закону України “Про акціонерні товариства” / О. М. Вінник. – К.: Юрінком Інтер, 2009. – 312 с.

Кашанина Т. В. Корпоративное право (Право хозяйст-

венных товариществ и обществ): учеб. для вузов. / Т. В. Кашанина. – М.: Изд. группа Норма-Инфра-М, 1999. – 815 с.

Корпоративне право України: підруч. / В. В. Луць, В. А. Васильєва, О. Р. Кібенко та ін.; за заг. ред. В. В. Луця. – К.: Юрінком Інтер, 2010. – 384 с.

Кочергина Е. А. Содержание организационно-правовых форм предпринимательских обществ: интересы, функции, правовые средства: [моногр.] / Е. А. Кочергина. – Харьков: Основа, 2005. – 236 с.

Мілаш В. С. Господарське право: курс лекцій: [у 2 ч. Ч. 1] / В. С. Мілаш – Х.: Право, 2008. – 496 с.

Хорт Ю. В. Статутний капітал акціонерного товариства: захист інтересів учасників акціонерних правовідносин: [моногр.] / Ю. В. Хорт. – Х.: ФІНН, 2010. – 276 с.

II. ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОКРЕМИХ СФЕР ГОСПОДАРЮВАННЯ

З а н я т т я 1. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності

П л а н

1. Зовнішньоекономічні відносини як об'єкт правового регулювання. Джерела правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності.

2. Зовнішньоекономічний контракт: поняття, порядок укладання. Вимоги до форми контракту.

3. Особливості змісту зовнішньоекономічного контракту. Право країни, що визначає права та обов'язки сторін.

4. Базисні умови поставок.

5. Платіжні умови та джерела їх регулювання.

6. Поняття та класифікація захисних застережень.

7. Порядок розгляду справ інститутами міжнародного комерційного арбітражу.

8. Договір міжнародної купівлі-продажу товарів.

9. Посередницькі договори у зовнішньоекономічній діяльності.

10. Угоди з давальницькою сировиною.

11. Франчайзингові та ліцензійні зовнішньоекономічні угоди.

12. Договори перевезення вантажів та пасажирів.

13. Система державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

14. Ліцензування та квотування зовнішньоекономічної діяльності.

Завдання

7. Державне казенне підприємство “Оптико-механічний завод” (Продавець) у січні 2011 р. уклало контракт із приватною

фірмою “Індіан-Інтернешнл” (Покупець) на поставку оптичних лінз на умовах FCA до м. Харків на загальну суму 40 000 доларів США. При цьому умовами контракту передбачалося, що оплата за поставлені лінзи здійснюється поетапно: 40 % – передплата, 60 % – протягом 60 днів з моменту поставки.

Сторони домовилися, що “все, що не врегульовано цим контрактом, регулюється чинним законодавством України”. У разі виникнення спору він передається на розгляд до Міжнародного комерційного арбітражного суду, місце розгляду справи – м. Стокгольм, мова судочинства – англійська.

У зв’язку з невиконанням своїх обов’язків по оплаті 60 % приватною фірмою “Індіан-Інтернешнл” у зазначені в контракті строки постачальник розпочав розшук засновника Покупця – Рашида А. З цією метою звернувся з : відповідним запитом до посольства Індії в Україні, листом до “Інтерполу”, скаргою до Міністерства внутрішніх справ Індії. Всі ці інстанції відповіли, що Рашид А. не проживає за зазначеною адресою в Індії понад один рік, знаходиться в розшуку правоохоронними органами.

Податкові органи направили повідомлення про наявність податкового боргу через несвочасне повернення валютної виручки Державним казенним підприємством “Оптико-механічний завод”.

Не погоджуючись із цим рішенням-повідомленням, Державне казенне підприємство “Оптико-механічний завод” звернулося до Господарського суду Харківської обл. про визнання його недійсним, вказуючи, що як постачальник воно здійснило всі необхідні дії для повернення валютної виручки.

1. Які вимоги до форми зовнішньоекономічного контракту встановлені законодавством України?

2. Що таке арбітражне застереження? Його значення. Проаналізуйте можливі варіанти оптимальних арбітражних застережень.

3. До якої групи відносяться базисні умови поставок FCA? Проаналізуйте їх зміст, права і обов’язки Покупця та Постачальника.

4. Які вимоги до розрахунків в іноземній валюті в зовнішньоекономічній діяльності встановлені законодавством України? Проаналізуйте їх значення.

5. Які наслідки несвочасного повернення валютної виручки за зовнішньоекономічними договорами? Які види відповідальності передбачені законом за такі порушення? Чи поширюються строки позовної давності на такі правовідносини?

6. Які форми розрахунків та платіжні умови Ви вважаєте найбільш оптимальними в зовнішньоекономічних відносинах?

7. Які органи розглядають такі спори та який порядок судового розгляду спорів у зовнішньоекономічній діяльності? Чи правомірні дії податкових органів?

8. Згідно з контрактом № 1 від 19 жовтня 2011 р. ТОВ “ОТТО” покупцю нерезиденту ЗАТ “Оптово-розничная торговая и производственная фирма «Кубаньоптпродторг»” (Російська Федерація) поставило конструкторський набір зверхлегкого літака Х-32 “Бекас” на умовах ЕХW Харків. Оплата за поставлений товар проведена в іноземній валюті.

1 грудня 2011 р. представники податкових органів склали акт про проведення перевірки правильності визначення суми ПДВ, яка підлягає відшкодуванню з бюджету ТОВ “ОТТО”. В акті зазначалось, що ТОВ “ОТТО” неправильно визначило розмір ПДВ, який підлягає відшкодуванню з бюджету, бо не включило в податкові зобов’язання суму ПДВ, яка підлягає сплаті за контрактом із ЗАТ “Оптово-розничная торговая и производственная фирма «Кубаньоптпродторг»” за ставкою 20 %. Згідно з Податковим кодексом України операції з продажу товарів, що були вивезені (експортовані) платником податку за межі митної території України, оподатковуються за нульовою ставкою. При цьому товари вважаються вивезеними (експортованими) платником податку за межі митної території України у разі, якщо їх вивезення (експортування) засвідчене належно оформленою вантажно-митною декларацією. А ТОВ “ОТТО” не є експортером,

бо ЗАТ “Оптово-розничная торговая и производственная фирма «Кубаньоптпродторг»” отримала товар на складі продавця.

1. *Порівняйте правові категорії: зовнішньоекономічна і зовнішньоторговельна діяльність, експорт товару.*

2. *Яке правове значення мають правила ІНКОТЕРМС? Проаналізуйте правила ІНКОТЕРМС за чотирма групами: E, F, C, D. А саме: коли продавець вважається таким, що виконав свої зобов'язання за поставкою товарів; хто проводить очистку товару для експорту та імпорту, виконує митні процедури і несе пов'язані з цим розходи і ризики; хто організовує та оплачує перевезення товару, а також несе при цьому ризики загибелі або пошкодження товару; які документи необхідні у зв'язку з поставкою товару, хто, за чий рахунок і як їх передає; яка упаковка необхідна для товару і хто її забезпечує?*

3. *Що таке митна територія? Надайте поняття ван-тажно-митної декларації. Її функції та порядок оформлення.*

СПИСОК НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ ТА ЛІТЕРАТУРИ

Віденська конвенція про право міжнародних договорів. Дата підписання: 23.05.69 р. Дата набуття чинності – 27.01.1980 р. Дата підписання Україною: 06.11.1982 р. Дата приєднання : 14.04.86 р. (в складі СРСР) Дата набуття чинності : 13.06.86 р. // Міжнародні договори України. – 1997. – Т. I. – С. 6-39.

Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. // Офіц. вісн. України. – 2003. – № 11. – Ст. 462.

Інструкція про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах: затв. постановою Правління Нац. банку України від 12.11.03 р. № 492 // Офіц. вісн. України від 02.01.2004 - 2003 р. – № 51. – Ч 1. – С. 316. – Ст. 2707. – Код акту 27159/2003.

Конвенція о получении за границей доказательств по гражданским и торговым делам. Дата прийняття : 18.03.70 г. Дата приєднання України: 19.10.2000 г.(із заявами і застереженнями) // Юрид. вісн. України. – 2000. – № 48. –С. 3.

Конвенция о признании и приведении в исполнение иностранных арбитражных решений. – 1960. – № 46. – Ст. 421. Дата подписания: 10 июня 1958 г. Дата подписания представителем СССР: 29 декабря 1958. Дата вступления в силу для СССР: 7 июня 1959 г. Дата ратификации: 22 августа 1960 г. Дата вступления в силу для Украины: 10 января 1961 г. // Офіц. вісн. України. – 2004. – № 45. – Ст. 3004.

Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 р. // Там же. – 2012. – № 32. – Ст. 1175.

Міжнародні правила по інкасо: публікація Міжнародної торгової палати № 522, редакція 1995 р. [Електрон. ресурс] // Система інформаційно-правового забезпечення ЛІГА: ЗАКОН.

Податковий кодекс України: Закон України Закон від 02.12.2010 р. № 2755-VI // Відом. Верхов. Ради України. – № 13-14, № 15-16, № 17. – Ст. 112.

Правила Инкотермс 2010: публікація Міжнародної торгової палати № 715. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/988_014/ed20110101

Про затвердження Положення про форму зовнішньоекономічних договорів (контрактів): наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 06.09.2001 р. № 201 // Офіц. вісн. України. – 2001. – № 39. – Ст. 1784.

Про заходи щодо впорядкування розрахунків за договорами, що укладають суб'єкти підприємницької діяльності України: Указ Президента України від 4 жовт. 1994 р. № 566/94 // Укази Президента України. – 1991 - 1996. – Т. I. – С. 262.

Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 № 959-XII // Відом. Верхов. Ради УРСР. – 1991. – № 29. – Ст. 377.

Про інвестування майнових цінностей резидентами за межами України: Указ Президента України від 13.09.1995 р. № 839/95 // Уряд. кур'єр. – 1995. – № 145-146 від 28.09.1995 р.

Про міжнародний комерційний арбітраж: Закон України від 24.02.1994 р. № 4002-XII // Відом. Верхов. Ради України. – 1994. – № 25. – Ст. 198.

Про невідкладні заходи щодо повернення в Україну валютних цінностей, що незаконно знаходяться за її межами:

Указ Президента України від 18 черв. 1994 р. № 319/94 // Вісн. Податк. служби України. – 2003. – № 9. – 04.03.2003 р.

Про обіг векселів в Україні: Закон України від 5 квіт. 2001 р. № 2374-III // Відом. Верхов. Ради України. – 2001. – № 24. – Ст. 128.

Про операції з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах: Закон України від 15.09.1995 р. № 327/95-ВР // Там же. – 1995. – № 32. – Ст. 255.

Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті: Закон України від 23.09.1994 № 185/94-ВР // Там же. – 1994. – № 40. – Ст. 364.

Про регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у галузі зовнішньоекономічної діяльності: Закон України від 23.12.1998 р. № 351-XIV // Там же. – 1999. – № 5-6. – Ст. 44.

Про систему валютного регулювання і валютного контролю: Декрет Кабінету Міністрів України від 19.02.1993 р. № 15-93 // Там же. – 1993. – № 17. – Ст. 184.

Уніфіковані правила та звичаї для документарних акредитивів: публікація Міжнародної торгової палати 2007 р. № 600 [Електрон. ресурс] // Система інформаційно-правового забезпечення ЛІГА:ЗАКОН.

Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. // Офіц. вісн. України. – 2003. – № 11. – Ст. 461.

З а н я т т я 2. Правове регулювання ринків фінансових послуг

П л а н

1. Поняття та види фінансових послуг. Поняття ринків фінансових послуг.

2. Функції та компетенція Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг. Інші регулятори ринку.

3. Заходи впливу, що застосовуються у разі порушення законодавства, яке регулює діяльність із надання фінансових послуг.

4. Коло суб'єктів, які мають право надавати фінансові послуги. Реєстрація та ліцензування діяльності фінансових установ. Суміщення надання певних видів фінансових послуг.

5. Законодавчі засади запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом.

6. Система та суб'єкти фінансового моніторингу. Поняття фінансової операції та її ознаки.

9. До юридичної фірми звернувся директор ломбарду “Барс”, створеного у формі повного товариства, з проханням розробити нову редакцію установчого договору, яка б відповідала вимогам чинного законодавства. При ознайомленні із проектом нової редакції договору директор помітив, що з предмета діяльності було виключено положення про здійснення ломбардом операцій щодо збереження майна та скупки виробів із дорогоцінних металів. Юристи пояснили директору, що ломбард є фінансовою установою і не може займатися іншими видами діяльності, аніж фінансові послуги. Директор наполягав на залишенні цієї послуги в договорі, мотивуючи свою позицію тим, що ломбард надає такі послуги дуже давно і не мав жодних ускладнень з боку контролюючих органів.

Пояснить: чи є обґрунтованою позиція юристів?

10. Виробничо-комерційна фірма (ВКФ) надала позику за рахунок власних коштів фізичній особі – працівнику фірми на умовах строковості та платності. Представники податкових органів звернулися до господарського суду з позовом про визнання недійсним договору позики, оскільки ВКФ не мала права надавати фінансові позики (без реєстрації у якості фінансової установи та отримання відповідної ліцензії).

Яке рішення повинен винести суд?

СПИСОК НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ ТА ЛІТЕРАТУРИ

Господарський кодекс України від 16.01.03 р. // Офіц. вісн. України. – 2003. – № 11. – Ст. 462.

Положення про Державний реєстр фінансових установ: затв. розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 28 серп. 2003 р. № 41 // Там же. – 2003. – № 38. – Ст. 2048.

Положення про надання окремих фінансових послуг юридичними особами – суб'єктами господарювання, які за своїм правовим статусом не є фінансовими установами: затв. розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 22 січ. 2004 р. № 21 // Там же. – 2004. – № 16. – Ст. 1128.

Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом: Закон України від 28.11.2002 р. // Там же. – № 50. – Ст. 2248.

Про затвердження Положення про встановлення обмежень на суміщення діяльності фінансових установ з надання певних видів фінансових послуг: розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України № 1515 від 08.07.2004 р. // Там же. – 2004 р. – № 30.

Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу фінансовими установами: Розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 05.08.2003 р. // Там же. – 2003. – № 34. – Ст. 1841.

Про затвердження Положення про порядок надання фінансових послуг ломбардами: Розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 26.04.2005 р. // Там же. – 2005 р. – № 21.

Про Положення про Положення про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг: Указ Президента України від 23 листоп. 2011 р. № 1070/2011 // Там же. – 2011. – № 31. – Ст. 1197.

Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001 р. // Офіц.

вісн. України. – 2001. – № 32. – Ст. 1457.

Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю: Закон України від 19.06.2003 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2003. – № 52. – Ст. 377.

Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. // Офіц. вісн. України. – 2003. – № 11 – Ст. 461.

З а н я т т я 3. Правове регулювання банківської діяльності

П л а н

1. Поняття банківської системи України, її структура.
2. Національний банк України: функції та повноваження. Індикативне та адміністративне регулювання банківської діяльності.
3. Система банківських операцій (послуг), їх регулювання.
4. Банківські рахунки та їх види. Порядок відкриття та закриття банківських рахунків, права і обов'язки сторін за договором банківського рахунка.
5. Правові основи безготівкових розрахунків у народному господарстві. Розрахунково-касове обслуговування та його зміст.
6. Кредитні операції банків. Види банківського кредиту (банківської позики).
7. Депозитні операції банків. Інші операції банків.

11. У банк надійшов запит про надання інформації про рух коштів на рахунку фізичної особи – не суб'єкта підприємницької діяльності, підписаний начальником відділу Державної служби боротьби з економічною злочинністю і скріплений гербовою печаткою цього органу.

Чи має право банк надати відповідь на такий запит?

Яким органам МВС України банк повинен надавати відповідь на оформлені в установленій формі запити?

12. Позичальник своєчасно не перераховував проценти за користування кредитом банку. Суд задовольнив позов банку до позичальника про розірвання кредитного договору на підставі того, що у кредитному договорі містилася умова дострокового розірвання при наявності прострочення виконання зобов'язань позичальником, але відмовив банку у стягненні кредиту, процентів та пені з поручителя у зв'язку з визнанням кредитного договору розірваним.

Чи є розірвання кредитного договору на таких умовах законним?

Які підстави для припинення поруки?

Чи законне рішення суду? Обґрунтуйте відповідь.

СПИСОК НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ ТА ЛІТЕРАТУРИ

Закон України “Про банки і банківську діяльність”: наук.-практ. комент. / за заг. ред. В. С. Стельмаха. – К., 2006. – 520 с.

Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: затв. постановою Правління НБУ № 22 від 21.01.2004 р. // Там же. – 2004. – № 13. – Ст. 908.

Інструкція про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах: затв. постановою Правління НБУ № 492 від 12.11.2003 р. // Там же. – 2003. – № 51. – Ч. 1. – Ст. 2707.

Інструкція про порядок здійснення контролю і отримання ліцензій за експортними, імпортними та лізинговими операціями: затв. постановою Правління НБУ від 24.03.1999 р. № 136 // Там же. – 1999. – № 22. – Ст. 1020.

Інструкція про порядок регулювання діяльності банків в Україні: затв. постановою Правління НБУ № 368 від 28.08.2001 р. // Там же. – 2001. – № 40. – Ст. 1813.

Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: затв. постановою Правління НБУ від 15.12.2004 р. № 637 // Там же. – 2005. – № 3. – Ст. 155.

Положення про застосування Національним банком України заходів впливу за порушення банківського законодавства: затв. постановою Правління НБУ № 346 від 17.08.2012 р. // Там же. – 2012. – № 72. – Ст. 2906.

Положення про порядок реєстрації та ліцензування банків, відкриття відокремлених підрозділів: затв. постановою Правління НБУ № 306 від 08.09.2011 р. // Офіц. вісн. України. – 2011. – № 84. – Ст. 3092.

Положення про порядок та умови торгівлі іноземною валютою: затв. постановою Правління НБУ від 10.08.2005 р. № 281 // Там же. – 2005. – № 35. – Ст. 2133.

Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 р. // Офіц. вісн. України. – 2001. – № 1-2. – Ч. 1. – Ст. 1.

Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань: Закон України від 22.11.1996 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1997. – № 5. – Ст. 28.

Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом: Закон України від 28.11.2002 р. // Там же. – 2002. – № 50. – Ст. 2248.

Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 р. // Офіц. вісн. України. – 1999. – № 24. – Ст. 1087.

Про обіг векселів в Україні: Закон України від 05.04.2001 р. // Офіц. вісн. України. – 2001. – № 17. – Ст. 731.

Про платіжні системи та переказ грошей в Україні: Закон України від 05.04.2001 р. // Там же. – 2001. – № 20. – Ст. 828.

Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті: Закон України від 23.09.1994 р. // Там же. – 1994. – № 40. – Ст. 364.

Про систему валютного регулювання і валютного контролю: Декрет Каб. Міністрів України від 19.02.1993 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1993. – № 17. – Ст. 184.

Про систему гарантування вкладів фізичних осіб: Закон України від 23.02.2012 р. № 4452-VI // Голос України. – 2012. – № 51. – 21.03.2012 р.

Банківське право України: навч. посіб. / кол. авт.: А. М. Жуков, А. Ю. Іоффе, В. Л. Кротюк та ін.; за заг. ред. А. О. Селіванова. – К.: Вид. Дім “Ін Юре”, 2000. – 384 с.

Вінник О. М. Господарське право: курс лекцій / О. М. Вінник. – К.: Атака, 2004. – 624 с.

Глібко С. В. Особливості господарсько-правового регулювання споживчого кредитування / С. В. Глібко // Пробл. законності. – Х.: Нац. юрид. акад. України, 2008. – Вип. 98. – С. 45-54.

Глібко С. В. Питання правового регулювання договорів, пов'язаних з відкриттям рахунків в банках / С. В. Глібко // Вісн. Акад. прав. наук України. – 2004. – № 1. – С. 73-80.

Мілаш В. С. Господарське право: курс лекцій [у 2-х ч.] / В. С. Мілаш. – Ч. 1. – Х.: Право, 2008. – 496 с.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ТА ЗАВДАННЯ ДО КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Виконання контрольної роботи сприяє більш глибокому засвоєнню положень та інститутів з навчальної дисципліни “Господарське право”, набуттю навичок логічного викладення матеріалу та власних думок з аргументованими висновками, правильному застосуванню Господарського кодексу України та інших нормативно-правових актів, якими регулюються відносини у сфері господарювання. Обов’язковою умовою виконання контрольної роботи є попереднє вивчення відповідних розділів курсу господарського права України, опрацювання навчальних видань та нормативно-правової літератури.

Виконання контрольної роботи полягає у письмовому вирішенні трьох завдань за одним із наведених варіантів.

СПИСОК НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ ТА ЛІТЕРАТУРИ ДО УСІХ ВАРІАНТІВ

Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. // Офіц. вісн. України. – 2003. – № 11. – Ст. 462

Господарське право: підруч. / за заг. ред. Д. В. Задихайла, В. М. Пашкова. – Х.: Право, 2012. – 696 с.

В а р і а н т 1

1. Правове регулювання реєстрації юридичних осіб – суб’єктів господарювання та фізичних осіб – підприємців. Правовий статус державного реєстратора. Єдиний державний реєстр юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців.

2. Порівняльна характеристика господарських товариств.

3. Приватне підприємство “Стройбуд” звернулося до органу ліцензування з метою отримання ліцензії на проведення будівельної діяльності. Підприємству було відмовлено у видачі ліцензії на тій підставі, що подана заява про видачу ліцензії підписана особою, яка не мала на це повноважень.

Запитання:

1) Який орган здійснює ліцензування будівельної діяльності та контроль за додержанням ліцензійних умов?

2) Чи правомірні дії органу ліцензування (яке рішення у даному випадку повинен був прийняти орган ліцензування)?

3) Які підстави для прийняття рішення про відмову у видачі ліцензії? За яких умов заявник може повторно звернутися до органу ліцензування з заявою про видачу ліцензії?

4. 28 листопада 2011 р. АТ “Світанок” (позивач) звернулось з позовом до АТ “Насіння” (відповідача) про розірвання договору поставки насіння кукурудзи. Під час судового розгляду справи були встановлені наступні обставини. 1 січня 2010 р. між позивачем та відповідачем був укладений договір, за умовами якого відповідач був зобов’язаний постачати позивачу перед початком посівних сезонів (2011 – 2012 рр.) насіння кукурудзи. Договір укладений позивачем з метою забезпечення своїх постійних партнерів (сільськогосподарських підприємств) посівним матеріалом та отримання від останніх за договорами поставки кукурудзяної муки, необхідної для власного виробництва.

У визначений договором термін (за 1 місяць до початку посівного сезону 2011 р.) позивач не отримав насіння кукурудзи, у зв’язку із чим неодноразово звертався до відповідача з листами про відпуск насіння і, в кінцевому результаті, був змушений купувати насіння в інших суб’єктів господарювання для забезпечення своїх партнерів посівним матеріалом. Тільки після закінчення посівного сезону відповідач повідомив позивача про свою готовність виконати зобов’язання за договором та відшкодувати понесені позивачем збитки. Утім позивач відмовився від прийняття простроченого відповідачем виконання зобов’язання та направив йому пропозицію про розірвання договору. Відповідач не погодився на розірвання договору та у своїй відповіді позивачу зазначив, що останній неправомірно відмовляється від прийняття запропонованого ним виконання, оскільки така відмова є оперативно-господарською санкцією, яка не передбачена в укладеному між ними договорі. Зазначені обставини і стали підставою для звернення АТ “Світанок” до суду.

Запитання:

1) Які правові наслідки несвоєчасного виконання господарсько-договірного зобов'язання? Чи правомірною є відмова АТ "Світанок" від прийняття виконання зобов'язання?

2) У яких випадках сторона договору може розірвати договір в односторонньому (позасудовому) порядку?

3) Яке рішення повинен постановити суд?

СПИСОК НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ ТА ЛІТЕРАТУРИ

Господарський процесуальний кодекс України від 06.11.1991 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1992. – № 6 (11.02.1992 р.). – Ст. 56.

Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2008. – № 50-51. – Ст. 384.

Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 р. // Вісн. Верхов. Суду УРСР. – 1991. – № 49. – Ст. 68.

Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців: Закон України від 15.05.2003 р. // Офіц. вісн. України. – 2003. – № 25 (04.07.2003 р.). – Ст. 1172.

Про ліцензування певних видів господарської діяльності: Закон України від 01.06.2000 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2000. – № 36. – Ст. 299.

Про приватизацію державного майна: Закон України від 04.03.1992 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1992. – № 24. – Ст. 348.

Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. // Офіц. вісн. України, 2003. – № 11. – Ст. 461.

Актуальні проблеми господарського права : навч. посіб. / О. А. Беянович; за заг. ред. В. С. Щербини; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К.: Юрінком Інтер, 2012. – 528 с. – Бібліогр.: с. 527.

Вінник О. М. Господарське право: навч. посіб. / О. М. Вінник. – 2-ге вид., виправл. та допов. – К.: Прав.єдність,

2008. – 766 с.

Вінник О. М. Господарські товариства і виробничі кооперативи: правове становище / О. М. Вінник. – К.: Знання, 1998. – 308 с.

Вінник О. М. Науково-практичний коментар Закону України “Про акціонерні товариства” / О. М. Вінник. – К.: Юрінком Інтер, 2009. – 312 с.

Господарське право : підруч. / В. С. Щербина. – 5-те вид., переробл. та допов. – К. : Юрінком Інтер, 2012. – 600 с.

Господарське право: підруч. / О. П. Подцерковний, А. В. Квасніцька, А. В. Смітюх та ін.; за ред. О. П. Подцерковного. – Х.: Одиссей, 2010. – 640 с.

Задихайло Д. В. Господарсько-правове забезпечення економічної політики держави: моногр. / Д. В. Задихайло. – Х.: Юрайт, 2012. – 456 с.

Засоби та механізми господарсько-правового регулювання: колект. моногр. / за наук. ред. Д. В. Задихайла. – Х.: Юрайт, 2013. – 416 с.

Знаменский Г. Л. Новое хозяйственное право. Избранные труды: сб. науч. трудов / Г. Л. Знаменский. – К.: Юрінком Інтер, 2012. – 488 с.

Кибенко Е. Р. Корпоративное право Украины: учеб. пособие / Е. Р. Дибенко. – Х.: Эспада, 2001. – 288 с.

Кочергина Е. А. Содержание организационно-правовых форм предпринимательских обществ: интересы, функции, правовые средства / Е. А. Кочерги на. – Х.: Основа, 2005. – 233 с.

Мілаш В. С. Господарське право: курс лекцій: [у 2 ч. Ч. 1] / В. С. Мілаш – Х.: Право, 2008. – 496 с.

В а р і а н т 2

1. Поняття, ознаки та класифікація суб'єктів господарювання. Організаційно-правові форми господарської діяльності.

2. Поняття і види господарських зобов'язань, загальні умови їх виконання та підстави припинення.

3. ТОВ “Світанок” звернулося до Господарського суду м. Київ із позовною заявою про стягнення з ПП “Ранок” штра-

фних санкцій за неналежне виконання останнім господарсько-договірних зобов'язань через визнання недійсним статуту ПП “Ранок”. Суд ухвалою від 26 квітня 2013 р. відмовив ТОВ “Світанок” у прийнятті позовної заяви.

Запитання:

1) Чи правомірно діяв суд?

2) Чи є визнання недійсними установчих документів господарської організації підставою для визнання недійсними укладених нею господарських договорів та підставою для звільнення від відповідальності за їх неналежне виконання?

3) Чи є статут правочином? Визначте правову природу статуту та підстави визнання його недійсним.

4. ПП “Ніка” у відповідності до укладеного договору поставки здійснило відвантаження на адресу ТОВ “Дельта” продукції виробничо-технічного призначення на суму 315 тис. грн, при цьому частина продукції на суму 76 тис. грн виявилась некомплектною, в частині продукції на суму 14 тис. грн були виробничі дефекти, крім цього, в порушення умов договору поставки було здійснено недопоставку продукції на суму 168 тис. грн

Запитання:

1) Якими нормативними актами передбачені вимоги до встановленого порядку прийому продукції виробничо-технічного призначення за кількістю та якістю?

2) Яка відповідальність передбачена чинним законодавством за порушення договору поставки в частині: несвоєчасної та неякісної поставки, недопоставки продукції?

3) Чи має право господарський суд зменшити розмір неустойки передбаченої умовами договору поставки чи звільнити відповідача від сплати неустойки?

СПИСОК НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ ТА ЛІТЕРАТУРИ

Господарський процесуальний кодекс України від 06.11.1991 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1992. – № 6 (11.02.1992 р.) – Ст. 56.

Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2008. – № 50-51. – Ст. 384.

Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 р. // Вісн. Верхов. Суду УРСР. – 1991. – № 49. – Ст. 68.

Про кооперацію: Закон України від 10.07.2003 р. // Офіц. вісн. України. – 2003. – № 33 (29.08.2003 р.) – Ст. 1774.

Про приватизацію державного майна: Закон України від 04.03.1992 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1992. – № 24. – Ст. 348.

Про споживчу кооперацію: Закон України від 10.04.1992 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1992. – № 30. – Ст. 414.

Про сільськогосподарську кооперацію: Закон України від 17.07.1997 р. // Там же. – 1997. – № 33 (22.08.1997 р.) – С. 1.

Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. // Офіц. вісн. України, 2003. – № 11. – Ст. 461.

Актуальні проблеми господарського права : навч. посіб. / О. А. Беяневич; за заг. ред. В. С. Щербина; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К.: Юрінком Інтер, 2012. – 528 с. – Бібліогр.: с. 527.

Беяневич О. А. Господарське договірне право України (теоретичні аспекти): моногр. / О. А. Беяневич. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 592 с.

Вінник О. М. Господарське право: навч. посіб. / О. М. Вінник. – 2-ге вид., виправл. та допов. – К.: Прав.єдність, 2008. – 766 с.

Господарське право: підруч. / О. П. Подцерковний, А. В. Квасніцька, А. В. Смітюх та ін.; за ред. О. П. Подцерковного. – Х.: Одиссей, 2010. – 640 с.

Господарське право : підруч. / В. С. Щербина. – 5-те

вид., переробл. та допов. – К. : Юрінком Інтер, 2012. – 600 с.

Договір як універсальна правова конструкція: моногр. / за ред. А. П. Гетьмана, В. І. Борисової. – Х.: Право, 2012. – 432 с.

Задихайло Д. В. Господарсько-правове забезпечення економічної політики держави: моногр. / Д. В. Задихайло. – Х.: Юрайт, 2012. – 456 с.

Засоби та механізми господарсько-правового регулювання: колект. моногр. / за наук. ред. Д. В. Задихайла. – Х.: Юрайт, 2013. – 416 с.

Знаменский Г. Л. Новое хозяйственное право. Избранные труды: сб. науч. трудов / Г. Л. Знаменский. – К.: Юринком Інтер, 2012. – 488 с.

Мілаш В. С. Господарське право: курс лекцій: [у 2 ч. Ч. 1.] / В. С. Мілаш – Х.: Право, 2008. – 496 с.

Мілаш В. С. Господарське право: курс лекцій: [у 2 ч. Ч. 2.] / В. С. Мілаш. – Х.: Право, 2008. – 336 с.

В а р і а н т 3

1. Підприємство та його різновиди.

2. Поняття та види господарських договорів. Порядок укладання господарських договорів.

3. Між ТОВ “А” та ТОВ “В” був укладений договір купівлі-продажу канцелярських товарів. Проте ціна товару в договорі не була вказана.

Запитання:

1) Які умови договору є істотними?

2) Які правові наслідки відсутності у договорі істотних умов?

3) Чи є відсутність ціни у договорі підставою вважати його неукладеним?

4. Один з учасників товариства відступив свою частку іншому учаснику. Документи про реєстрацію цих змін в установчих документах товариства були надані державному реєстратору лише рік потому. Державний реєстратор відмовив у ре-

еєстрації змін в установчих документах, посилаючись на те, що зміни подані із пропуском строку.

Запитання:

- 1) Чи правомірні дії реєстратора?
- 2) Протягом якого часу зміни до установчих документів повинні бути подані на реєстрацію? Які наслідки пропуску цього строку?
- 3) З якого моменту другий учасник вважається таким, що набув прав на частку першого учасника? Чи може перший учасник скасувати передачу своєї частки другому учаснику до реєстрації відповідних змін?

СПИСОК НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ ТА ЛІТЕРАТУРИ

Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2008. – № 50-51. – Ст. 384.

Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 р. // Вісн. Верхов. Суду УРСР. – 1991. – № 49. – Ст. 68.

Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців: Закон України від 15.05.2003 р. // Офіц. вісн. України. – 2003. – № 25 (04.07.2003 р.) – Ст. 1172.

Про колективні сільськогосподарські підприємства: Закон України від 14.02.1992 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1992. – № 20. – Ст. 272.

Про кооперацію: Закон України від 10.07.2003 р. // Офіц. вісн. України. – 2003. – № 33 (29.08.2003 р.) – Ст. 1774.

Про приватизацію державного майна: Закон України від 04.03.1992 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1992. – № 24. – Ст. 348.

Про сільськогосподарську кооперацію: Закон України від 17.07.1997 р. // Офіц. вісн. України. – 1997. – № 33 (22.08.1997 р.) – С. 1.

Про споживчу кооперацію: Закон України від 10.04.1992 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1992. – № 30. – Ст. 414.

Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. // Офіц. вісн. України, 2003. – № 11. – Ст. 461.

Актуальні проблеми господарського права : навч. посіб. / О. А. Беяневич; за заг. ред. В. С. Щербина; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К.: Юрінком Інтер, 2012. – 528 с. – Бібліогр.: с. 527.

Беяневич О. А. Господарське договірне право України (теоретичні аспекти): моногр. / О. А. Беяневич. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 592 с.

Вінник О. М. Господарське право: навч. посіб. / О. М. Вінник. – 2-ге вид., виправл. та допов. – К.: Прав.єдність, 2008. – 766 с.

Господарське право: підруч. / О. П. Подцерковний, А. В. Квасніцька, А. В. Смітюх та ін.; за ред. О. П. Подцерковного. – Х.: Одиссей, 2010. – 640 с.

Господарське право : підруч. / В. С. Щербина. – 5-те вид., переробл. та допов. – К.: Юрінком Інтер, 2012. – 600 с.

Договір як універсальна правова конструкція: моногр. / за ред. А. П. Гетьмана, В. І. Борисової. – Х.: Право, 2012. – 432 с.

Мілаш В. С. Господарське право: курс лекцій: [у 2 ч. Ч. 1] / В. С. Мілаш – Х.: Право, 2008. – 496 с.

Мілаш В. С. Господарське право: курс лекцій: [у 2 ч. Ч. 2] / В. С. Мілаш. – Х.: Право, 2008. – 336 с.

Мілаш В. С. Комерційний договір у контексті сучасних ринкових умов: моногр. / В. С. Мілаш. – Х.: Вид. ФО-П Н. М. Вапнярчук, 2007. – 440 с.

В а р і а н т 4

1. Поняття та види санкцій. Штрафні санкції за порушення господарських зобов'язань.

2. Зовнішньоекономічний контракт: поняття, порядок укладання. Вимоги до форми контракту.

3. ТОВ “Сигнал” на фасаді будівлі, в якій орендує приміщення під офіс, розташувало банер з назвою товариства, торговим знаком і основними видами діяльності. Розміщення даного банера не було погоджено з органами виконавчої влади. За що Інспекція з питань захисту прав споживачів до ТОВ “Сигнал” застосувала фінансові санкції за порушення законодавства про рекламу.

Запитання:

1) *Чи правомірні дії Інспекції з питань захисту прав споживачів?*

2) *Чи порушило ТОВ “Сигнал” своїми діями чинне законодавство про рекламу?*

3) *Яка відповідальність передбачена для суб’єктів господарської діяльності за порушення законодавства про рекламу?*

4. Зарахування виручки резидентів у іноземній валюті на їх валютні рахунки за строками розрахунків при експорті товарів встановлені ст. 1 Закону України “Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті” від 23.09.94 р. № 185/94-ВР. Український суб’єкт зовнішньоекономічної діяльності з метою усунення відповідальності відмовився укласти зовнішньоекономічний контракт з іноземним суб’єктом зовнішньоекономічної діяльності з умови здійснення повної передоплати за імпортований товар і поставки строком вісім місяців з моменту оплати, обґрунтовуючи рішення тим, що названим Законом України обмеження встановлено і до відстрочення поставки імпортованого товару, тому термін поставки в договорі не може перевищувати строків, встановлених названим Законом України.

Запитання:

1) *Чи розповсюджується цей Закон на імпортовані операції резидентів, які здійснюються на умовах відстрочення по-*

ставки при повній передплаті резидентом на користь нерезидента?

2) Чи можливо в окремих випадках продовження строків розрахунків або поставки, які встановлені Законом України “Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті”? На яких підставах?

Надайте обґрунтовану відповідь з обох питань.

СПИСОК НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ ТА ЛІТЕРАТУРИ

Положення про Державну інспекцію України з питань захисту прав споживачів: затв. Указом Президента України від 13.04.2011 р. № 465/2011 // Офіц. вісн. України. – 2011. – № 12. – Ст. 631.

Порядок продовження строків розрахунків за зовнішньоекономічними операціями: затв. постановою Каб. Міністрів України від 29.12.2007 р. № 1409 // Офіц. вісн. України. – 2008. – № 1. – Ст. 9.

Про затвердження Положення про форму зовнішньоекономічних договорів (контрактів): наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 06.09.2001 р. № 201 // Офіц. вісн. України. – 2001. – № 39. – Ст. 1784.

Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 р. № 1023-XII // Відом. Верхов. Ради України. – 1991. – № 30. – Ст. 379.

Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 № 959-XII // Відом. Верхов. Ради УРСР. – 1991. – № 29. – Ст. 377.

Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 р. № 2709-IV // Офіц. вісн. України. – 2005. – № 29. – Ст. 1694.

Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності :Закон України від 05.04.2007 р. № 877-V // Відом. Верхов. Ради України. – 2007. – № 29. – Ст. 389.

Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті:

Закон України від 23.09.1994 № 185/94-ВР // Відом. Верхов. Ради України. – 1994. – № 40. – Ст. 364.

Про рекламу: Закон України від 03.07.1996р. № 270/96-ВР// Відом. Верхов. Ради України. – 1996. – № 39. – Ст. 181.

Типові правила розміщення зовнішньої реклами: затв. постановою Каб. Міністрів України від 29.12.2003 р. № 2067 // Офіц. вісн. України. – 2003. – № 52. – Ст. 2817.

Актуальні проблеми господарського права : навч. посіб. / О. А. Беляневич; за заг. ред. В. С. Щербина ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К. : Юрінком Інтер, 2012. – 528 с. – Бібліогр.: с. 527.

В а р і а н т 5

1. Провадження у справах про банкрутство. Порушення справи про банкрутство. Судові процедури, які застосовуються до боржника.

2. Поняття та види фінансових послуг. Поняття ринків фінансових послуг.

3. Господарським судом справи за спрощеним порядком провадження, передбаченим ст. 90-92 Закону України “Про відновлення платоспроможності боржника чи про визнання його банкрутом”, введена ліквідаційна процедура по справі про визнання банкрутом суб’єкта підприємницької діяльності А.

Запитання:

1) *Чи має право господарський суд порушити справу про банкрутство у відношення фізичної особи – суб’єкта підприємницької діяльності?*

2) *У яких випадках відкривається ліквідаційна процедура і порядок її проведення?*

3) *Які наслідки визнання боржника фізичної особи – підприємця банкрутом?*

4) *Які повноваження ліквідатора у ліквідаційній процедурі по справі про банкрутство фізичної особи – підприємця?*

4. ТОВ “Октопус” здійснює займається будівництвом багатоквартирних житлових будинків. Будівництво здійснюється за рахунок коштів фізичних осіб, які мають намір придбати квартиру, і оформлюється договором про пайову участь у будівництві. Юрист товариства вважає, що у даному випадку порушуються норми Закону України “Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю” та законодавства про фінансові послуги, оскільки ТОВ “Октопус” фактично надає фінансові послуги із управління грошовими коштами фізичних осіб, не маючи статусу фінансової установи. Директор товариства хоче отримати роз’яснення від уповноваженого державного органу.

Запитання:

До якого органу він має звертатися? Підготуйте проект відповіді на запит.

СПИСОК НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ ТА ЛІТЕРАТУРИ

Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг: Указ Президента України від 23.11.2011 р. № 1070/2011 // Офіц. вісн. України. – 2011. – № 31. – Ст. 1197.

Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: Закон України в ред. Закону України від 22.12.2011 р. № 4212-VI // Офіц. вісн. України. – 2012. – № 5. – Ст. 164.

Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001 р. // Офіц. вісн. України. – 2001. – № 32. – Ст. 1457.

Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю: Закон України від 19.06.2003 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2003 р. – № 52. – Ст. 377.

В а р і а н т 6

1. Ліцензування та патентування господарської діяльності.
2. Система банківських послуг (операцій), їх регулювання.
3. Фізична особа Т. не мав відповідної ліцензії щодо перевезень пасажирів власним транспортом і передав власні автобуси у користування третій особі – автотранспортному підприємству на підставі договору оренди автомобіля. Після перевірки автотранспортного підприємства уповноваженими особами Міністерства доходів і зборів України контролюючий орган звернувся до суду з заявою про застосування адміністративного штрафу на підставі ст. 164 Кодексу України про адміністративні правопорушення до фізичної особи Т. у зв'язку з відсутністю у нього ліцензії щодо перевезень пасажирів.

Запитання:

1) Чи є правомірним застосування санкцій до фізичної особи Т. у наведеній ситуації? Надайте обґрунтовану відповідь.

4. У договорі на розрахунково-касове обслуговування було передбачено, що у випадку відсутності операцій по рахунку на протязі трьох місяців рахунок закривається банком. У банку (АКБ) було прийнято розпорядження про закриття рахунка клієнта після відсутності операцій по рахунку на протязі трьох місяців, а кошти, які залишалися на рахунку, за вирахуванням оплати вартості розрахунково-касового обслуговування, яку банк списав на свою користь, було відправлено на інший рахунок клієнта в іншому банку, про який у банку (АКБ) була наявна інформація в справі по відкриттю рахунка. Але ці кошти з іншого рахунка клієнта в законному порядку були списані на підставі платіжної вимоги в рахунок погашення боргів клієнта. Клієнт звернувся з позовом до банку (АКБ) про відшкодування шкоди у розмірі коштів, які було перераховано з рахунка.

Запитання:

1) Чи має право банк самостійно списувати кошти в рахунок оплати розрахунково-касового обслуговування клієнта, якщо має, на яких умовах?

2) Яких збитків зазнав клієнт? Надайте обґрунтовану відповідь з відображенням умов, які необхідно виконати банку з метою недопущення спору.

СПИСОК НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ ТА ЛІТЕРАТУРИ

Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: затв. постановою Правління НБУ № 22 від 21.01.2004 р. // Там же. – 2004. – № 13. – Ст. 908.

Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. // Офіц. вісн. України. – 2010. – № 92. – Ч. 1. – Ст. 3248.

Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 р. // Там же. – 2001. – № 1-2. – Ч. 1. – Ст. 1.

Про ліцензування певних видів господарської діяльності: Закон України від 01.06.2000 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2000. – № 36. – Ст. 299.

Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 р. // Там же. – 1999. – № 24. – Ст. 1087.

Про платіжні системи та переказ грошей в Україні: Закон України від 05.04.2001 р. // Там же. – 2001. – № 20. – Ст. 828.

Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. // Офіц. вісн. України. – 2003. – № 11. – Ст. 461.

З М І С Т

Загальні положення	3
Завдання до практичних занять та самостійної роботи	4

Навчальне видання

ЗАВДАННЯ

ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
ТА КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

“ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО”

(галузь знань 0304 “Право”,
освітньо-кваліфікаційний рівень “Бакалавр”,
напрям підготовки 6.030401 “Правознавство”)

для студентів IV курсу заочної форми навчання

У к л а д а ч і : ЗАДИХАЙЛО Дмитро Вітольдович,
БОЙЧУК Роман Петрович,
ГЛБКО Сергій Васильович,
МІЛАШ Вікторія Сергіївна,
КУДРЯВЦЕВА Вікторія Вікторівна,
КУЗЬМІНА М. М.

Відповідальний за випуск *Д. В. Задихайло*

Редактор *Л. М. Рибалко*
Комп’ютерна верстка *Л. П. Лавриненко*

План 2013

Підп. до друку 2013. Формат 60x84 ¹/₁₆. Папір офсетний.
Друк: ризограф. Ум. друк. арк. . Облік.-вид. арк. . Вид. № .
Тираж прим. Зам. № . Ціна договірна.

Редакційно-видавничий відділ
Національного університету “Юридична академія України імені Ярослава Мудрого”,
вул. Пушкінська, 77, м. Харків, 61024, Україна.

Друкарня
Національного університету “Юридична академія України імені Ярослава Мудрого”,
вул. Пушкінська, 77, м. Харків, 61024, Україна.